

FONDI I PENSIONIT VULLNETAR RAIFFEISEN

Pasqyrat financiare

Më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(me raportin e audituesit të pavarur bashkëlidhur)

Përmbajtja

Raporti i Audituesit të Pavarur i-iii

Pasqyrat Financiare

Pasqyra e të ardhurave gjithpërfshirëse	1
Pasqyra e pozicionit financiar	2
Pasqyra e ndryshimeve të aktiveve neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave	3
Pasqyra e flukseve monetare	4
Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare	5-25

Raporti i Audituesit të Pavarur

Për Këshillin Administrues të Shoqërisë “Raiffeisen Invest” sh.a., Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Fondit të Pensioneve, “Raiffeisen Pension” (“Fondi i Pensionit”), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më datë 31 dhjetor 2020, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e flukseve të parasë dhe pasqyrën e ndryshimeve të aktiveve neto të fondit të investimit për vitin që mbyllet me këtë datë, si edhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin drejt, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Fondit të Pensionit më datë 31 dhjetor 2020, performancën financiare dhe flukset e parasë për vitin që mbyllet në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Bazat për Opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit ku jepen *Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare*. Ne jemi të pavarur nga Fondi i Investimeve në përputhje me Kodin e Etikës të Kontabilistëve Profesionistë të njohur nga Bordi Ndërkombëtar i Standardeve të Etikës për Kontabilistët (IESBA), kërkesat etike që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me kodin IESBA. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me kërkesat e raportimit financiar për Shoqëritë, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Fondit të Investimeve për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur drejtimi synon ta likujdojë Fondin e Investimeve ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Fondit të Investimeve.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston.

Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë procesit të auditimit. Ne gjithashtu:

- identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalive materiale në pasqyrat financiare, për shkak të gabimeve ose mashtrimeve, projektojmë dhe zbatojmë procedurë auditimi të cilat u përgjigjen këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidencë auditimi të plotë dhe të njafueshme për të krijuar bazat e opinionit tonë. Rreziku i moszbulimit të një gabimi material që vjen si rezultat i një mashtrimi, është më i lartë se ai që vjen nga një gabim, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, mosveprime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontroleve të brendshme.
- marrim një kuptueshmëri të kontrollit të brendshëm në lidhje me auditimin, për të planifikuar procedurë të përshtatshme në varësi të rrethanave, dhe jo për të shprehur një opinionin mbi efektshmërinë e kontroleve të brendshme të entitetit.
- vlerësojmë konformitetin e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe informacioneve shpjeguese të bëra nga drejtimi.
- konkludojmë mbi përdorimin e duhur të parimit kontabël të vijimësisë nga drejtimi si dhe, bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, konkludojmë nëse ekziston një pasiguri materiale e lidhur me ngjarje ose kushte të cilat mund të sjellin dyshime në aftësinë e entitetit për të vazhduar në vijimësi. Nëse konkludojmë që ekziston një pasiguri materiale, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për informacionet shpjeguese përkatëse në pasqyrat financiare ose, nëse këto informacione shpjeguese janë të pamjaftueshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat e auditimit të marra deri në ditën e raportit tonë të audituesit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të jenë shkak që entiteti të ndalojë së vazhduari në vijimësi.

- vlerësojmë prezantimin e përgjithshëm, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet bazë në mënyrë të atillë që të arrijnë një prezantim të drejtë.

Ne komunikojmë me ata të cilët janë të ngarkuar me qeverisjen, midis çështjesh të tjera, për qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet e rëndësishme gjatë auditimit, përfshirë çdo mangësi të theksuar në kontrollin e brëndshëm të cilat ne i identifikojmë gjatë procesit të auditimit.

Grant Thornton sh.p.k.

Tiranë, Shqipëri

30 prill 2021

Kledion Kadva, Feda

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Shënime	2020	2019
Të ardhura			
Të ardhura nga interesi i llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv	10	51,010,706	45,054,948
		<u>51,010,706</u>	<u>45,054,948</u>
Shpenzime			
Tarifa e Shoqërisë së Administrimit		(12,241,625)	(10,317,717)
Humbje nga zhvlerësimi i instrumentave financiarë	8 c)	(2,220,386)	(60,228)
		<u>(14,462,010)</u>	<u>(10,377,945)</u>
Te ardhura te tjera gjithepershiresë		<u>36,548,696</u>	<u>34,677,002</u>
Ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse		<u>(2,058,887)</u>	<u>(1,817,240)</u>
Rritja në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave të pensionit nga operacionet		<u>34,489,809</u>	<u>32,859,762</u>

Pasqyra e fitimit ose e humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 5 deri në 25, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
AKTIVET			
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	11	31,818,213	33,298,931
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuara	12	842,948,909	710,472,226
Paraja dhe ekuivalentë të saj	13	12,525,794	12,221,140
TOTALI I AKTIVEVE		887,292,916	755,992,298
DETYRIMET			
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit	16	1,107,506	948,497
Të pagueshme për kërkesa tërheqje nga fondi	14	4,125,261	3,297,544
Detyrime të tjera		2,451,096	308,244
TOTALI I DETYRIMEVE		7,684,096	4,554,285
AKTIVET NETO TË FONDIT TË PENSIONIT	15	879,608,819	751,438,013
Numri i kuotave të emetuara të Fondit të Pensionit	15	465,955	415,361
AKTIVET NETO PËR NJËSI NË LEK		1,888	1,809

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 5 deri në 25, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Këto pasqyra financiare janë miratuar më 29 prill 2021 në emër të Fondit nga Këshilli i Administrimit të Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. dhe u firmosën nga:

Administratore e Përgjithshme

Edlira KONINI

Zv.Administratore e Përgjithshme

Alketa EMINI

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e ndryshimeve në kapital per aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Shënime	2020	2019
Aktive neto që i atribuohen kontribuesve më 1 janar		751,438,014	622,862,362
Kontribute kapitale		124,923,141	124,251,913
Tërheqje për pagesat e përfitimeve të pensionit dhe tërheqje të parakohshme		(31,242,143)	(28,536,024)
		93,680,997	95,715,890
Rritja në aktivet neto që i atribuohen kontribuesve		36,548,696	34,677,002
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse		(2,058,887)	(1,817,240)
Rritja neto	16	34,489,809	32,859,762
Aktive neto të atribueshme ndaj kontribuesve		879,608,820	751,438,014
NUMRI I KUOTAVE TË PENSIONIT			
Të ofruara/emetuara bazuar në kontribute		67,413	70,257
Të tërhequra nga mbajtësit e kuotave		(16,819)	(16,096)
RRITJE NË NUMRIN E KUOTAVE TË FONDIT TË PENSIONIT		50,595	54,161

Pasqyra e ndryshimeve në në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 5 deri në 25, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e flukseve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Fluksi monetar nga aktiviteti operacional			
Të ardhura neto		36,548,696	34,677,002
Rregullime për:			
Humbje nga zhvlerësimi I instrumentave financiarë	8 c)	2,451,330	308,245
Të ardhura nga interesi		(51,010,706)	(45,054,948)
		<u>(12,010,680)</u>	<u>(10,069,701)</u>
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar		(138,537,889)	(150,392,431)
Aktive financiare të matura me VDATGJ		-	24,800,000
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit		159,009	161,783
Detyrime të tjera		3,740,438	1,018,345
		<u>(146,649,122)</u>	<u>(134,482,004)</u>
Interesi i arkëtuar		48,120,999	42,069,033
Mjete monetare neto nga aktiviteti operacional		<u>(98,528,123)</u>	<u>(92,412,971)</u>
Fluksi monetar nga aktivitetet financuese			
Kontributet marrë nga kontribuesit		124,923,141	124,251,913
Kontributet të paguara kontribuesve		(26,090,365)	(28,536,024)
Mjete monetare neto nga aktivitetet financuese		<u>98,832,776</u>	<u>95,715,889</u>
Zvogëlimi neto në mjete monetare dhe ekuivalentë të saj		304,653	3,302,919
Paraja dhe ekuivalentë të saj në fillim të vitit		12,221,140	8,918,222
Paraja dhe ekuivalentë të saj në fund të vitit	12	<u><u>12,525,794</u></u>	<u><u>12,221,140</u></u>

Pasqyra e flukseve monetare duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 5 deri në 25, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

1. Informacion i përgjithshëm

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen ("Fondi") është një fond pensioni me ofertë publike i licensuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare ("AMF") bazuar në ligjin nr. 10197 më datë 10 dhjetor 2009 "Mbi fondet vullnetare të pensionit" dhe bazuar në vendimin nr.107 më datë 18 tetor 2011.

Qëllimi i fondit është të gjenerojë rritje kapitale afatmesme dhe afatgjatë duke ruajtur një raport optimal mes rritjes së kursimeve për pension dhe riskut të marrë përsipër. Ky qëllim synohet të arrihet nëpërmjet një portofoli të përberë kryesisht nga instrumenta financiarë të emetuar dhe garantuar nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë.

Aktivitetet investuese të fondit manaxhohen nga Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. ("Shoqëria Administruese").

Fondi iu ofron investimin në kuota një grupi të gjerë investitorësh të cilët janë individë, nëpërmjet planeve të pensionit individuale ose profesionale.

Mbështetur në Ligjin nr. 10197, datë 10.12.2009, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare miratoi gjithashtu First Investment Bank Albania sh.a. si bankë depozitare e Fondit të Pensionit Vullnetar Raiffeisen ("Depozitari"). Shoqëria Administruese dhe Depozitari mbajnë aktivet, veprimet dhe regjistrimet e veta të ndara nga aktivet, veprimet dhe regjistrimet kontabël të Fondit të Pensionit Vullnetar Raiffeisen.

Këshilli i Administrimit i Shoqërisë administruese Raiffeisen Invest sh.a, si organi qendror i saj përbëhet nga 8 anëtarë si më poshtë:

Z. Donalda GJORGA	Kryetare e Këshillit të Administrimit
Z. Peter Zilinek	Zv/Kryetar i Këshillit të Administrimit
Znj. Vilma BAÇE	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alda SHEHU	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Zj. Vanita NIKOLLA	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alketa EMINI	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Edlira KONINI	Anëtare e Këshillit të Administrimit

Administratorët janë:

Znj. Edlira Konini	Administratore e Përgjithshme
Znj. Alketa Emini	Zv/Administratore e Përgjithshme

2. Baza e përgatitjes

Pasqyrat financiare të fondit janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") të nxjerra nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit ("BSNK"). Pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020 janë të miratuara nga Drejtimi i Shoqërisë më datë 29 prill 2021.

2.1 Paraqitja e pasqyrave financiare

Parimi i vijimesisë - Ecuria e aseteve të fondit dhe kthimi nga investimi

Sipas raportimit për tremujorin e parë të vitit 2021 për Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare, vlera neto e aseteve të fondit Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen, ka pësuar një rritje prej 4.45% krahasuar me vlerën më 31 dhjetor 2020, ndërsa numri i kuotave është rritur përkatësisht me 3,21%, duke shënuar një normë kthimi totale për fondin prej 1,20% (31 dhjetor 2019: 4,35%). Referuar investimeve të lidhura me Fondin e Pensionit Vullnetar Raiffeisen, struktura e investimeve përbëhet më së shumti nga instrumente të mbajtura deri në maturim HTM, ndaj ndikimi nga yield në treg ka qënë i ulët.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

2. Baza e përgatitjes (vazhdim)

2.1 Paraqitja e pasqyrave financiare (vazhdim)

Ecuria e likuiditetit

Sipas raportimit për tremujorin e parë të vitit 2021 për Autoritetin e Mbikqyrjes Financiare, rezerva e likuiditetit (niveli i kërkuar i Aseteve Likuide me Cilësi të Lartë ALCL) është më e lartë krahasuar me vlerën më të lartë midis 10% të vlerës neto të asetëve të fondit dhe vlerës së tërheqjeve tremujore për periudhën e raportimit. Në këto kushte fondi është mbi limitet e nevojshme të likuiditetit sipas kërkesave të rregullores për administrimin e likuiditetit për fondin e investimeve, duke qënë e aftë për të përmbushur kërkesat për shlyerje, detyrimet ligjore dhe detyrimet e tjera kundrejt imazhit të investitorëve.

Fondi ruan një nivel të asetëve likuide të portofolit të investimeve në mjete monetare përkatësisht në 1,39% të totalit të asetëve, në varësi të kushteve të tregut dhe qasjes sipas strategjise afatmesme të fondit. Për mbylljen e tremujorit të parë të vitit 2021 fondi ka pasur rritje të nivelit të mjeteve monetare dhe ekuivalentëve krahasuar me mbylljen e vitit 2020.

Prova e rezistencës

Shoqëria kryen provat e rezistencës për të përllogaritur likuiditetin e nevojshëm në rastin e skenarëve të përkeqësuar të tregut. Në vijim ajo ka përcaktuar raportin e likuiditetit në varësi të tërheqjeve neto që parashikohen gjatë një skenari të përkeqësuar për një periudhë javore për ekspozimet e mëdha dhe tremujore për ekspozimet mesatare. Në analizë merret parasysh dhe koha e nevojshme për shlyerjen e investimeve për të përballuar flukset e pritshme dalëse.

Në baze të supozimeve të skenarit të analizuar, vlerësohet se fondi mund të arrijë të përballojë veshtirësitë e mundshme të supozuara, duke qënë në përputhje edhe me kufizimet rregullatore në lidhur me likuidimet brenda afatit ligjor, nga ku vlerësohet se periudha minimale e mbulimit të flukseve është 3 muaj.

Bazuar në analizat e mësipërme, Drejtimi ka siguri të mjaftueshme se nuk ekzistojnë pasiguri materiale, që mund të hedh dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Fondit për të operuar sipas parimit të vijimësisë në të ardhmen e parashikuar. Për këtë arsye, përgatitja e pasqyrave financiare sipas parimit të vijimësisë konsiderohet e përshtatshme më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020.

3. Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në Lek shqipëtar ("Lek"), e cila është monedha funksionale për Fondin.

4. Bazat e matjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur bazuar në koston historike, përveç instrumentave financiar jo-derivativ me VDNFH dhe VDNAGJ të cilët janë matur me vlerën e drejtë.

5. Perdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që drejtimi i Fondit të kryejë gjykime, çmuarje dhe supozime të cilat ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël dhe shumave të raportuara të aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga çmuarjet. Çmuarjet dhe supozimet përkatëse rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e çmuarjeve njihen në mënyrë prospective.

Gjykime dhe vlerësime

Informacioni për gjykimet e bëra në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektet më të rëndësishme në vlerat e njohura në pasqyrat financiare janë të përfshira në shënimin e mëposhtëm:

- Shënimi 7 (c) – klasifikimi i aktiveve financiare: vlerësimi i modelit të biznesit në të cilin aktivet mbahen
- Shënimi 8 (c) – zhvlerësimi i instrumenteve financiare: përcaktimi i të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen;
- Shënimi 9 – përcaktimi i vlerës së drejtë të instrumenteve financiare me të dhëna kryesisht të pavrojtueshme

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

5. Perdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Statusi i entitetit investues

Në përcaktimin e statusit të Fondit si një njësi ekonomike investuese në përputhje me SNRF 10, Shoqëria Administruese konsideroi si në vijim:

- a) Fondi ka grumbulluar mjete monetare nga një numër investitorësh për të rritur vlerën e asetëve të Fondit dhe për t'i ofruar investitorëve shërbime menaxhuese nëpërmjet investimit në letra me vlerë ose të tjera;
- b) Fondi ka për qëllim gjenerimin e kthimeve kapitale dhe të ardhura nga investimet e tij, të cilat, nga ana e tyre, do të shpërndahen në përputhje me kërkesat për mbajtësit e njësisë; dhe
- c) Fondi vlerëson performancën e investimeve të tij në bazë të vlerës së drejtë (përveç atyre të klasifikuara si të mbajtura për të arketuar), në përputhje me politikat e paraqitura në këto pasqyra financiare. Edhe pse Fondi i plotësoi të tre kriteret përcaktuese, Shoqëria Administruese ka vlerësuar gjithashtu qëllimin e biznesit të Fondit, strategjitë e investimit për investimet e kapitalit privat, natyrën e çdo fitimi nga investimet e kapitalit privat dhe modelet e vlerës së drejtë. Shoqëria Administruese e bëri këtë vlerësim me qëllim që të përcaktojë nëse ekzistojnë fusha të tjera të gjykimit në lidhje me karakteristikat tipike të një njësie investuese kundrejt atyre të Fondit.

6. Ndryshimet në politikat kontabël

6.1 Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese që nuk janë ende efektive dhe/ose nuk janë miratuar më parë nga Shoqëria

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, disa Standarde të reja, por ende jo detyruesisht efektive, Standarde dhe Ndryshime në Standardet ekzistuese, dhe Interpretime janë botuar nga BSNK. Standardet dhe ndryshimet që nuk janë akoma efektive dhe nuk janë miratuar në fillim nga Shoqëria përfshijnë:

- SNRF 17 Kontratat e Sigurimeve - efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023
- Përkufizimi i një biznesi (Ndryshimet në SNRF 3) - efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021
- Përkufizimi i materialitetit (Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8) - efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020. Lejohet aplikimi më i hershëm.
- Kuadri Konceptual për Raportimin Financiar - efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020. Lejohet aplikimi më i hershëm.

Këto ndryshime nuk priten të kenë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare në periudhën e aplikimit fillestar dhe për këtë arsye shënimet shpjeguese nuk janë përgatitur. Asnjë nga këto Standarde ose ndryshime në Standardet ekzistuese nuk janë miratuar më parë nga Shoqëria. Drejtimi parashikon që të gjitha prononcimet përkatëse do të miratohen për periudhën e parë që fillon në ose pas datës efektive të publikimit. Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e reja që nuk janë miratuar në vitin aktual nuk janë paraqitur pasi ato nuk pritet të kenë një ndikim material në pasqyrat financiare të Shoqërisë.

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në monedhe të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e transaksioneve. Aktivitetet dhe detyrimet monetare të shprehura në monedhë të huaj në datën e raportimit janë ri-konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në atë datë. Aktivitetet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedha të huaja që maten me vlerën e drejtë, konvertohen në monedhën funksionale në kursin e këmbimit në datën kur përcaktohet vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten në bazë të kostos historike në një monedhë të huaj janë përkthyer duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat në valutë të huaj që rrjedhin nga përkthimi njihen në fitim ose humbje.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

b) Të ardhurat nga interesi

(i) Të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv

Të ardhurat nga interesi të paraqitura në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse përfshijnë interesin mbi aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe VDAGJ të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv. "Norma efektive e interesit" është norma që skanton saktësisht pagesat ose akëtimet e ardhshme të mjeteve monetare, nëpërmjet jetës së pritshme të instrumentit financiar në vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar.

'Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar' është kostoja e amortizuar e një aktivi financiar përpara se të rregullohet për çdo zbritje të pritshme nga zhvlerësimi. Në llogaritjen e të ardhurave nga interesi, norma efektive e interesit zbatohet ndaj vlerës kontabël bruto të aktivitetit (kur aktivi nuk është i zhvlerësuar).

(ii) Të ardhurat nga interesi nga instrumentet financiare të mbajtura me VDFH

Të ardhurat nga interesi përfshijnë të ardhurat nga kuponat e obligacioneve.

c) Instrumentet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Fondi njeh aktivet dhe detyrimet financiare përmes në datën e tregëtimit, e cila është data kur Fondi bëhet palë e provizionit kontraktual të instrumentit. Aktivitetet dhe detyrimet e tjera financiare njihen në datën kur ato krijohen. Një aktiv financiar ose detyrim financiar, në njohjen fillestare do të matet me vlerën e drejtë të tij plus, në rastin e elementëve të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, koston e transaksionit që i ngarkohet drejtpërdrejt blerjes ose emetimit.

Aktivitetet financiare, të ndryshme nga ato të përcaktuara dhe efektive si instrumenta mbrojtës, klasifikohen në kategoritë e mëposhtme:

- Me kosto të amortizuar
- Me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (FVTPL)
- Me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (FVOCI).

Klasifikimi përcaktohet nga:

- modeli i biznesit i njësisë ekonomike për menaxhimin e aktivitetit financiar
- karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të aktivitetit financiar.

Të ardhurat dhe shpenzimet që lidhen me aktivitetet financiare që njihen në fitim ose humbje paraqiten brenda shpenzimeve financiare, të ardhurave financiare ose zërave të tjerë financiarë, me përjashtim të shpenzimeve zhvlerësimit të të arkëtueshmet tregtare të cilat përfshihen brenda shpenzimeve të tjera.

(ii) Klasifikimi dhe matja e mëpasshme

Aktivitetet financiare

Në njohjen fillestare, aktivi financiar klasifikohet si i matur me koston e amortizuar ose me VDAGJ. Aktivitetet financiare nuk riklasifikohen pas njohjes fillestare, përveç nëse Fondi ndryshon modelin e saj të biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare, në këtë rast të gjitha aktivitetet financiare të ndikuara riklasifikohen në ditën e parë të periudhës së parë raportuese pas ndryshimit në modelin e biznesit.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Fondi vlerëson objektivat e modeleve të biznesit sipas të cilave menaxhohet një aktiv në nivel portofoli sepse kjo reflekton mënyrën më të mirë sesi menaxhohet biznesi dhe si informacioni i paraqitet drejtitimit. Informacioni i vlerësuar përfshin:

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentet financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi i matja e mëpasshme (vazhdim)

- politikat dhe objektivat e përcaktuara të portofolit dhe zbatimi i tyre në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e drejtimit fokusohet në përfitimin e të ardhurave kontraktuale nga interesi, mbajtjen e një profili të veçantë të normës së interesit, përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë këto aktive ose realizimin e flukseve monetare nëpërmjet shitjes së aktiveve;
- si vlerësohet performanca e portofolit dhe si i raportohet kjo performancë drejtimit;
- rreziqet që ndikojnë në performancën e modeleve të biznesit (dhe të aktiveve financiare të mbajtura brenda këtij modeli biznesi) dhe si menaxhohen këto rreziqe;
- si kompensohen menaxherët e portofoleve - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në flukset e mjeteve monetare kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuencën, volumin dhe kohën e shitjeve për periudhat e kaluara, arsyet e të tilla shitjeve dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve. Megjithatë, informacioni mbi shitjet nuk merret parasysh i izoluar, por si pjesë e vlerësimit të përgjithshëm se si arrihen nga Banka objektivat e përcaktuara për menaxhimin e aktiveve financiare dhe si realizohen flukset e mjeteve monetare të ardhshme.

Transferimi i aktiveve financiare me palë të treta me anë të transaksioneve që nuk i plotësojnë kushtet për çregjistrim, nuk konsiderohen shitje për këtë qëllim, në përputhje me njohjen në vazhdimësi të aktiveve të Fondit. Fondi ka përcaktuar se ka një model biznesi që përfshin investimet në letrat me vlerë dhe investimet në fondet e investimeve të palistruara. Këto mjete financiare menaxhohen dhe performanca e tyre vlerësohet, në bazë të vlerës së drejtë, me shitjet e shpeshta që ndodhin.

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit ("VPPI")

Për qëllim të këtij vlerësimi, 'principal' është vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohjen fillestare. 'Interesi' është shpërblimi për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kredisë të lidhur me shumën e principalit të pashlyer gjatë një periudhe kohore të caktuar, për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. rreziku i likuiditetit dhe kostot administrative), duke përfshirë gjithashtu marzhin e fitimit.

Për të vlerësuar nëse flukset monetare kontraktuale janë pagesa vetëm të principalit dhe interesit, Fondi merr parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse një aktiv financiar përmban një element kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale në mënyrë të tillë që nuk plotëson kushtin. Gjatë vlerësimit, Fondi konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që mund të ndryshojnë kohën dhe shumën e flukseve monetare;
- kushte që mund të ndryshojnë normën kontraktuale të interesit, përfshirë normat e ndryshueshme;
- parapagimet dhe kushtet e shtyrjes; dhe
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Fondi për flukset monetare nga aktive të caktuara (tipare të pakthyeshme)

Një tipar parapagimi është në përputhje me kushtin e pagesës vetëm për principalin dhe interesin nëse shuma e parapaguar në thelb paraqet shumën e papaguar të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar, të cilat mund të përfshijnë kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e hershme të kontratës. Gjithashtu, për një aktiv financiar të blerë me zbritje apo me prim mbi shumën kontraktuale, një tipar që lejon ose kërkon parapagim për një shumë që në thelb paraqet shumën kontraktuale plus interesa kontraktuale të përlllogaritur (por të papaguar), interes kontraktual (që mund të përfshijë dhe shpërblim për përfundim të parakohshëm) trajtohet si të jetë në përputhje me këtë kriter nëse vlera e drejtë e tiparit të parapagimit është e parëndësishme në njohjen fillestare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentet financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi i matja e mëpasshme (vazhdim)

Aktivet financiare- Klasifikimi, matja e mëpasshme dhe fitimet dhe humbjet

Fondi njeh Aktivet e veta financiare në Pasqyrën e Pozicionit Financiar kur njësia bëhet palë e provizionimit kontraktual të instrumentit gjatë blerjes së rregullt të aktivitetit. Mënyra e rregullt e blerjes apo shitjes së aktivitetit financiar regjistrohet dhe c'regjistrohet, si e zbatueshme, duke përdorur datën kontabël të shlyerjes. Data e shlyerjes është data në të cilën aktivi dorëzohet nga ose tek një njësi. Data kontabël e shlyerjes referohet (a) njohjes së një aktiviteti në ditën e marrë nga njësia dhe (b) c'regjistrimi i një aktiviteti dhe njohja e cdo fitimi ose humbjeje mbi nxjerrjen në ditën gjatë së cilës është dorëzuar nga njësia. Kur data kontabël e shlyerjes aplikohet, njësia llogarit për cdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivitetit

që pritet të merret gjatë periudhës nga data e tregëtimit deri në datën e shlyerjes në të njëjtën mënyrë sic llogaritet për aktivitetin e blerë. E thënë ndryshe, ndryshimi në vlerën e drejtë nuk njihet për aktivitetin e matura me kosto ose kosto të amortizuara; njihet në fitim ose humbje për aktivitetin e klasifikuar si aktive financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe njihet tek të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse për aktivitetin e klasifikuar si të vlefshme për shitje.

Detyrimet financiare - Klasifikimi, matja e mëpasshme dhe fitimet dhe humbjet

Detyrimet financiare klasifikohen si të matura me koston e amortizuar dhe pas njohjes fillestare ato mateshin me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Shpenzimet e interesit dhe

fitimet dhe humbjet nga kursi i këmbimit dhe zhvlerësimi njiheshin në fitim ose humbje. Çdo fitim ose humbje në momentin e çregjistrimit, njihet në fitim ose në humbje.

(iii) Çregjistrimi

Aktivet financiare

Fondi çregjistron një aktiv financiar kur të drejtat kontraktuale mbi flukset monetare nga aktivi financiar kanë skaduar, ose kur transferon të drejtat për të marrë flukse kontraktuale në një transaksion me anë të së cilit të gjithë rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitetit financiar janë transferuar, ose me anë të së cilit Shoqëria nuk transferon as mbart të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe ajo nuk mban kontrollin e aktivitetit financiar.

Fondi bëhet pjesë e transaksioneve me anë të të cilave transferon aktivitetin e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar por ruan pjesën më të madhe ose të gjitha rreziqet dhe përfitimet e aktiveve të transferuara. Në të tilla raste, aktivitetin e transferuar nuk çregjistrohen.

Detyrimet financiare

Shoqëria çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet e saj kontraktuale shkarkohen, anulohen ose skadojnë. Shoqëria gjithashtu çregjistron një detyrim financiar kur kushtet e tij kontraktuale ndryshojnë dhe flukset e mjeteve monetare të detyrimit të modifikuar ndryshojnë thelbësisht. Në këtë rast njihet, një detyrim i ri financiar i bazuar në kushtet e modifikuara, njihet me vlerën e drejtë.

Në çregjistrimin e një detyrimi financiar, diferenca midis vlerës kontabël neto dhe shumës së paguar (duke përfshirë çdo aktiv financiar të transferuar apo detyrime të marra) njihet në fitim ose humbje.

(iv) Kompensimi (netimi)

Aktivet dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë dhe vetëm atëherë kur Shoqëria ka të drejtë ligjore për të shlyer shumat dhe ka për qellim të shlyejë ato në baza neto ose të realizojë aktivitetin dhe të shlyejë detyrimin në të njëjtën kohë.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentet financiare (vazhdim)

(v) Modifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Aktivet financiare

Nëse kushtet e një aktivi financiar modifikohen, Fondi vlerëson nëse flukset monetare të aktivit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme.

Nëse flukset monetare janë thelbësisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset monetare nga aktivi financiar fillestar konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, aktivi financiar origjinal çregjistrohet (shih (iii)) dhe një aktiv financiar i ri njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset monetare të aktivit të modifikuar, të matur me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në çregjistrimin e aktivit financiar. Në këtë rast, Shoqëria rillogarit vlerën kontabël bruto të aktivit financiar dhe njih shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit (shih (vii)), atëherë fitimi ose humbja paraqiten së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhur nga interesi (shih 8(c)).

Detyrinet financiare

Shoqëria çregjistron një detyrim financiar, kur kushtet e tij janë modifikuar dhe flukset monetare të tyre janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast njihet një detyrim i ri financiar me vlerë të drejtë bazuar në kushtet e modifikuara. Diferenca midis vlerës kontabël të aktivit që çregjistrohet dhe detyrimit të ri financiar me terma të modifikuara njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk njihet si çregjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke skontuar flukset monetare të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

‘Vlera e drejtë’ është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes në një treg kryesor ose, në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm tek i cili Fondi ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron rrezikun e tij të mosekzekutimit.

Dëshmia më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare është normalisht çmimi i transaksionit - dmth. Vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë.

Kur është e mundur, Shoqëria mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet “aktiv”, në qoftë se transaksionet për aktivin ose detyrimin ndodhin me frekuencë dhe vëllim të mjaftueshëm për të siguruar informacion mbi çmimet në vazhdimësi.

Nëse nuk disponohet një kuotim çmimi në një treg aktiv, atëherë Shoqëria përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e të dhënave të vrojtueshme dhe minimizojnë përdorimin e të dhënave jo të vrojtueshme. Teknika e zgjedhur përmbledh të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të marrin në konsideratë për përcaktimin e çmimit të një transaksioni.

Fondi njih transferimin ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë në fund të periudhës raportuese në të cilën ka ndodhur ndryshimi.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c. Instrumentat financiarë (vazhdim)

(vii) Zhvlerësimi

Fondi njih një zbritje për HPK për aktivet financiare të njohura me koston e amortizuar dhe e mat zbritjen në një shumë të barabartë me totalin e HPK përgjatë jetës së aktivitetit, përveç letrave me vlerë për për të cilat llogariten me HPK 12-mujore.

Shoqëria e konsideron një aktiv financiar në rrezik mosshlyerje kur:

- kundërpartia ka pak gjasa të paguajë detyrimet e plota ndaj Shoqërisë pa masa shtrënguese nga ana e Shoqërisë siç është realizimi i garancisë (nëse ka një të tillë) ose;
- pagesat për aktivin financiar janë vonuar më tepër se 90 ditë.

HPK-të 12-mujore janë ato pjesë të HPK-ve që rezultojnë nga ngjarjet e dështimit, që janë të mundshme të ndodhin brenda 12 muajve nga data e raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK 12-mujore referohen si 'Instrumente financiare në Fazën 1'.

HPK përgjatë gjithë jetës së aktivitetit janë HPK që rezultojnë nga ngjarjet që mund të ndodhin gjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar. Periudha maksimale e konsideruar gjatë vlerësimit të HPK është periudha maksimale kontraktuale gjatë së cilës Shoqëria është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë.

Matja e HPK

HPK maten si mesatare e ponderuar sipas probabilitetit të ndodhjes së humbjeve të kredisë. Humbjet kreditore janë vlera aktuale e diferencave në flukset monetare (diferenca mes flukseve të mjeteve monetare që duhet t'i paguhen Shoqërisë në përputhje me kontratën dhe flukseve të mjeteve monetare që Shoqëria pret të marrë).

HPK skontohen duke përdorur normën efektive të aktivitetit financiar.

Aktivet financiare të zhvlerësuar

Në çdo datë raportimi, Shoqëria vlerëson nëse aktivet financiare të matura me koston e amortizuar janë aktive financiare me kredit të zhvlerësuar. Një aktiv financiar konsiderohet me kredit të zhvlerësuar kur ka ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim të dëmshëm në flukset monetare të ardhshme të vlerësuar të aktivitetit financiar. Dëshmia se një aktiv financiar shfaq kredit të zhvlerësuar përfshin të dhënat e mëposhtme të vrojtuar:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të debitorit;
- shkelje të kontratës si dështimi ose mospagimi në afat;
- mundësinë që debitori të hyjë në falimentim ose ndonjë riorganizim tjetër financiar; dhe
- zhdukjen e një tregu aktiv për një letër me vlerë për shkak të vështirësive financiare.

Në kryerjen e vlerësimit nëse një investim në letra me vlerë është me kredit të zhvlerësuar, Shoqëria konsideron faktorët e mëposhtëm:

- Vlerësimin e tregut për cilësinë e kreditit, siç pasqyrohet në normat e kthimit të obligacioneve;
- Aftësinë e vendit për të hyrë në tregjet e kapitalit për emetimin e borxhit të ri;
- Mundësinë e ristrukturimit të borxhit, duke rezultuar në humbje për mbajtësit, nëpërmjet faljes vullnetare ose të detyrueshme të borxhit; dhe
- Mekanizmat ndërkombëtarë të mbështetjes që ekzistojnë për të siguruar mbështetjen e nevojshme si 'huadhënës i fundit në radhë' për atë vend, si dhe qëllimin e reflektuar në deklaratat publike, të qeverive dhe agjencive të këtyre vendeve për përdorimin e mekanizmave të tillë. Kjo përfshin një vlerësim të thellësisë së këtyre mekanizmave dhe pavarësisht nga qëllimi politik nëse ka kapacitet për të përmbushur kriteret e kërkuara

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c. Instrumentat financiare (vazhdim)

(vii) *Zhvlerësimi (vazhdim)*

Paraqitja e provizionit për HPK në pasqyrën e pozicionit financiar

Humbjet për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar zbriten nga vlera kontabël bruto e aktiveve.

(viii) *Fshirja*

Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar fshihet kur Fondi nuk ka pritshmëri për rikuperimin e plotë ose të pjesshëm të aktivit financiar.

d. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë aktive financiare mjaft likuidë me maturitet tre muaj ose më pak nga data e blerjes, të cilat janë subjekt i një risku jo të rëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e drejtë, dhe përdoren nga Fondi për menaxhimin e angazhimeve afatshkurtra.

e) Të pagueshme ndaj mbajtësve të kuotave për kërkesa tërheqje

Të pagueshme ndaj mbajtësve të kuotave për kërkesa tërheqje shprehen me koston e tyre të amortizuar.

f) Kuotat e shlyeshme

Fondi emeton kuota të shlyeshme, me kërkesë të investitorit. Çdo investitor që ka bërë shlyerje të kuotave të tij, mund të ri-investojë në Fond nëpërmjet depozitimit të mjeteve monetare ekuivalente me vlerën e kuotave të kërkuara. Kuotat janë të shlyeshme çdo ditë. Në momentin e kërkesës për shlyerje, kuotat që do të shlyhen mbarten në vlerën e shlyerjes si detyrim i pagueshëm në pasqyrën e pozicionit financiar të Fondit. Çmimi i kuotave të shlyeshme bazohet në vlerën neto të asetit të Fondit për njësi në kohën kur është bërë një kërkesë e vlefshme për shlyerje

g) Vlera neto e aktiveve

Vlera neto e aktiveve është e barabartë me vlerën totale të aktiveve neto minus detyrimet e Fondit. Vlera e kuotës së Fondit është e barabartë me vlerën neto të aktiveve pjesëtuar me numrin total të kuotave në datën e raportimit.

h) Tarifa e Shoqërisë Administruese

Fondi duhet t'i paguajë Shoqërisë Administruese një tarifë prej 1.5% në vit (2019: 1.5%) të vlerës së aktiveve neto, si shpenzim i cili llogaritet në baza ditore.

i) Fitimi/ humbja e realizuar nga ndryshimet në vlerën e drejtë

Fitim / humbjet e realizuara njihen nga shitja e letrave me vlerë si diferencë midis çmimit të ofruar të shitjes dhe vlerës së titullit në momentin e shitjes dhe nga interesat e letrave me vlerë të maturuara të blera me prim ose skonto. Këto dallime njihen në fitim ose humbje kur ndodhin.

j) Fitimi/ humbja e porealizuar nga ndryshimet në vlerën e drejtë

Fitimi / humbja e porealizuar njihet si diferencë midis koston dhe vlerës së drejtë. Kur letrat me vlerë shiten fitim / humbja e porealizuar transferohet në fitim/ humbje për periudhën.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar

Ky shënim paraqet informacion në lidhje me objektivat, politikat dhe proceset e Fondit për matjen dhe menaxhimin e rrezikut, si dhe menaxhimin e kapitalit të Fondit.

Fondi është i ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku i kredisë
- rreziku i likuiditetit
- rreziqet e tregut
- rreziqet operacionale

(a) Pamje e përgjithshme

Aktivitetet e Fondit e ekspozojnë atë ndaj një shumëllojshmërie rreziqesh financiare: rrezikut të tregut (duke përfshirë rrezikun e këmbimit valutor, rrezikun e normës së interesit dhe rreziqet të tjera të çmimeve), rrezikut të kredisë dhe rrezikut të likuiditetit. Fondi është i ekspozuar edhe ndaj rreziqeve operacionale të tilla si rreziku i kujdestarisë. Rreziku i kujdestarisë është rreziku i humbjes së letrave me vlerë të mbajtura në kujdestari të shkaktuar nga neglizhenca e kujdestarit. Edhe pse është vendosur një kuadër i përshtatshëm ligjor që eliminon rrezikun e humbjes së vlerës së letrave me vlerë të mbajtura nga kujdestari, në rast të dështimit të saj, aftësia e Fondit për të transferuar letrat me vlerë mund të dëmtohet përkohësisht.

Programi i përgjithshëm i menaxhimit të rrezikut të Fondit kërkon të maksimizojë kthimin që vjen nga niveli i rrezikut për të cilat Fondi është i ekspozuar dhe kërkon për të minimizuar efektet e mundshme negative mbi performancën financiare të Fondit.

b) Struktura e administrimit të rrezikut

Bazuar në Ligjin Nr. 10198, datë 10 Dhjetor 2009 “Per Sipërmarrjet e Investimeve Kolektive”, Shoqëria Administruese ka në strukturat e saj një Njësi Menaxhimi të Riskut, përgjegjëse për menaxhimin e riskut dhe raportimin e tij tek Bordi i Administrimit. Politikat e menaxhimit të rrezikut të Fondit krijohen për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat ballafaqohet institucioni financiar, për të vendosur kufizimet dhe kontrollet e përshtatshme të rrezikut dhe për të monitoruar rreziqet dhe respektimin e limiteve. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të pasqyruar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara. Shoqërisë, përmes standardeve dhe procedurave të menaxhimit, synon të zhvillojë një mjedis kontrolli të disiplinuar dhe konstruktiv, në të cilin të gjithë punonjësit i kuptojnë rolet dhe detyrimet e tyre.

c) Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjes financiare të Fondit nëse një klient ose një palë tjetër e një instrumenti financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet e tij kontraktuale, pjesërisht ose plotësisht gjë që sjell efekt negativ në asetet e Fondit. Ky rrezik vjen kryesisht nga mbajtja e letrave me vlerë dhe gjithashtu nga mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre.

Bordi i Administrimit të Fondit ka deleguar përgjegjësinë për menaxhimin e rrezikut të kredisë për Drejtimin, i cili është përgjegjës për mbikëqyrjen e rrezikut të kredisë të Fondit. Investimet e Fondit janë në bono thesari dhe obligacione të Qeverisë Shqiptare dhe për këtë arsye Fondi ekspozohet vetëm ndaj rrezikut të kredisë të qeverisë shqiptare. Vlera kontabël e aktiveve financiare përfaqëson ekspozimin maksimal të kredisë. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë në datën e raportimit ishte:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	31,818,213	33,298,931
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	842,948,909	710,472,226
Paraja dhe ekuivalentë të saj	12,525,794	12,221,140
Totali	887,292,916	755,992,298

Më 31 dhjetor 2020, aktivet e mbajtura nga Fondi nuk kanë ditë-vonesa dhe nuk janë zhvlerësuar. (2019: 0)

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)**c) Rreziku i kredisë (vazhdim)****Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë:**

Maksimumi i ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë për llogaritë e arkëtueshme në datën e raportimit sipas rajonit gjeografik është:

	31 dhjetor	
	2020	2019
Vendas	887,292,916	755,992,298
	887,292,916	755,992,298

Cilësia e kredisë së aktiveve financiare është si vijon:

	2020				Totali	2019 Totali
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI		
Qeveria Shqiptarë B+*	876,987,508	-	-	-	876,987,508	743,831,385
Mjete monetare dhe ekuivalente me to, te pa renditura	12,525,794	-	-	-	12,525,794	12,221,140
Humbje nga zhvlerësimi	(2,220,386)	-	-	-	(2,220,386)	(60,228)
Vlera kontabël	887,292,916	-	-	-	887,292,916	755,992,297

Paraja dhe ekuivalentët e saj janë të mbajtuara në banka vendase, të cilat janë të parankuara.

Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në bankat tregtare në Shqipëri. Fondi zbaton një model 12-mujor të humbjeve të pritshme dhe paraqet ekspozimet me maturim afatshkurtër në përcaktimin e zhvlerësimit e parasë dhe ekuivalentëve të saj.

Investime në letra me vlerë

Rreziku i kredisë së portofolit të letrave me vlerë të investimit vlerësohet në bazë të të dhënave historike dhe vlerësimit të aftësisë së emetuesve të ndryshëm për të përmbushur detyrimet e saj kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare në afatin e shkurtër.

Më 31 dhjetor 2020, Fondi ka njohur një provizion për zhvlerësimin në shumën 2,220 mijë lek.

Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlllogaritjen e zhvlerësimit**Rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë**

Për përcaktimin nëse rreziku i mospagimit të vlerës së investuar të një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Shoqëria konsideron informacione të mbështetura dhe të arsyeshme, që janë të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Kjo përfshin informacione dhe analiza sasiore dhe cilësore, bazuar në përvojën historike të Shoqërisë dhe vlerësimet e specialistëve të rrezikut të kreditit si dhe duke përfshirë informacione mbi të ardhmen.

Për ekspozimet ndaj qeverisë shqiptare, rreziku i kredisë konsiderohet të jetë rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare nëse ka vonesë prej 30 ditësh ose më shumë në shlyerjen e një detyrimi ndaj Shoqërisë.

Fondi konsideroi një instrument financiar që ka pasur një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë kur një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose kthyesë janë përmbushur.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Fondi monitoron efektshmërinë e kritereve të përdorura për të identifikuar rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë, nëpërmjet rishikimeve të rregullta për të konfirmuar se kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë para se një ekspozim të jetë në dështim.

Me 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019, Fondi nuk ka aktive financiare të zhvlerësuar.

Përkufizimi i dështimit - Shoqëria konsideron që një aktiv financiar ka dështuar kur:

- debitori nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të plota ndaj Shoqërisë, pa qenë nevoja për veprime nga Shoqëria të tilla si realizimi i aktive të lëna si kolateral (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- debitori është në vonesë prej më shumë se 90 ditësh për ndonjë ekspozim material ndaj Shoqërisë.

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në dështim, Shoqëria konsideron tregues:

- cilësorë – p.sh. shkeljet e kushteve financiare të kontratës;
- sasiore- p.sh. vonesat në pagesë dhe mospagimi i ndonjë detyrimi tjetër nga i njëjti huamarrës; dhe

Të dhënat e përdorura në vlerësimin nëse një instrument financiar ka dështuar dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të pasqyruar ndryshimet në rrethana.

Mjetet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një aktivi financiar mund të modifikohen për arsye të ndryshme, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me ndonjë përkeqësim aktual ose potencial të cilësisë së kreditit të kundërpartisë. Një aktiv ekzistues, kushtet e të cilit janë modifikuar mund të çregjistrohet dhe aktivi i rinegociuar njihet si aktiv i ri me vlerë të drejtë në përputhje me politikën kontabël të përcaktuar në Shënimin 7(a).

Kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, përcaktimi nëse rreziku i kredisë së aktivit është rritur ndjeshëm reflekton krahasimin e:

- PD-së përgjatë jetës së mbetur në datën e raportimit bazuar në kushtet e modifikuara; me
- PD-në përgjatë jetës së mbetur vlerësuar në bazë të të dhënave në njohjen fillestare dhe kushteve kontraktuale fillestare.

Matje e HPK

Investimet e letrave me vlerë

Të dhënat kryesore në matjen e HPK janë strukturat kohore të parametrave të mëposhtëm:

- probabiliteti i dështimit (PD);
- humbja nga dështimi (HND);
- ekspozimi në rast dështimi (END).

Vlerësimet e PD janë vlerësime në një datë të caktuar, të cilat llogariten në bazë të të dhënave të mbledhura brenda dhe jashtë, që përbëjnë faktorë sasiore dhe cilësorë.

HND është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka një default dhe vlerësohet bazuar në parametrat e llogaritur nga agjencitë e vlerësimit.

END përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një default. Shoqëria nxjerr END nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës duke përfshirë amortizimin. END i një aktivi financiar është vlera e tij kontabël bruto. Vlerësimet e END janë llogaritur në bazë të fluksit të mjeteve monetare të skontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor zbritës.

Fondi mat HPK duke marrë në konsideratë rrezikun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale mbi të cilën ai është i ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë, edhe nëse, për qëllime të administrimit të rrezikut, Shoqëria konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Shoqëria ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit.

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Fondi mund të mos jetë në gjendje të gjenerojë burime të mjaftueshme monetare për të shlyer plotësisht detyrimet e tij ose mund t'i shlyejë në kushte të cilat janë materialisht jo të favorshme.

Politika e Fondit dhe qasja e menaxherit të investimeve në menaxhimin e likuiditetit është të sigurojë, sa të jetë e mundur, se gjithmonë do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet kur është e nevojshme, nën kushte normale dhe tensioni, duke përfshirë edhe shlyerjet e vleruara të kuotave, pa shkaktuar papranueshmëri humbje ose duke rrezikuar dëmtimin e reputacionit të Fondit.

Fondi ka aftësinë të marrë hua në terma afatshkurtër për të arritur marrëveshjen, pas miratimit nga AMF dhe deri në një limit të caktuar. Raste të tilla huamarrjesh nuk ka pasur gjatë vitit ushtrimor.

Për të menaxhuar likuiditetin e përgjithshëm të Fondit, Shoqëria Administruese gjithashtu ka aftësinë të pezullojë rimbursimet nëse kjo konsiderohet të jetë në interesin më të mirë të të gjithë zotëruesve të njësisë. Në mungesë të detyrimeve të rëndësishme financiare, Shoqëria administruese monitoron rrezikun e likuiditetit bazuar në flukse kontraktuale të skontuara të parasë. Tabela më poshtë analizon aktivet dhe detyrimet financiare të Fondit në grupimet përkatëse të maturimit në bazë të periudhës së mbetur nga data e pasqyrës së pozicionit financiar deri në datën e maturimit kontraktual. Shumat në tabela janë flukset monetare kontraktuale të skontuara më 31 Dhjetor 2020 dhe 2019:

31 dhjetor 2020	1 deri në 3			6 deri 12			Totali
	Deri 1 muaj	muaj	3 deri 6 muaj	muaj	muaj	Mbi 1 vit	
Aktivet							
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-	31,818,213	31,818,213
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuara	-	7,153,012	7,020,879	47,833,029	780,941,989	842,948,909	842,948,909
Paraja dhe ekuivalentë të parasë	12,525,794	-	-	-	-	-	12,525,794
Totali	12,525,794	7,153,012	7,020,879	47,833,029	812,760,202	887,292,916	887,292,916
Detyrimet							
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit	1,107,506	-	-	-	-	-	1,107,506
Të pagueshme ndaj tërheqjeve të kontributeve	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera	6,576,590	-	-	-	-	-	6,576,590
Aktive neto të atribueshme ndaj mbajtësve të kuotave	879,608,820	-	-	-	-	-	879,608,820
Totali	887,292,916	-	-	-	-	-	887,292,916
Rreziku i likuiditetit	(874,767,123)	7,153,012	7,020,879	47,833,029	812,760,202	-	-
Akumulimi	(874,767,123)	(867,614,111)	(860,593,232)	(812,760,203)	-	-	-

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

	Deri 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)						
c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)						
31 dhjetor 2019						
Aktivët						
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	33,298,931	33,298,931
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuara Paraja dhe ekuivalentë të pasasë	12,221,140	9,961,641	6,327,089	25,255,756	668,927,741	710,472,227
Totali	12,221,140	9,961,641	6,327,089	25,255,756	702,226,671	755,992,299
Detyrimet						
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit	948,497	-	-	-	-	948,497
Të pagueshme ndaj tërheqjeve të kontributeve	769,636	-	-	-	-	769,636
Detyrime të tjera	2,836,152	-	-	-	-	2,836,152
Aktive neto të atribueshme ndaj mbajtësve të kuotave	751,438,014	-	-	-	-	751,438,014
Totali	755,992,299	-	-	-	-	755,992,299
Rreziku i likuiditetit	(743,771,158)	9,961,641	6,327,089	25,255,756	702,226,671	-
Akumulimi	(743,771,158)	(733,809,517)	(727,482,428)	(702,226,672)	-	-

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut do të ndikojnë në të ardhurat e fondit ose në vlerën e zotërimeve të instrumenteve financiare. Qëllimi i menaxhimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin në rrezik.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kursit të këmbimit

Fondi nuk është i ekspozuar ndaj rrezikut të kursit të këmbimit për shkak se nuk ka transaksione në monedhë të huaj. Fondi nuk ka marrë pjesë në transaksione me kurs këmbimi forëard apo transaksione me derivativë mbrojtës deri në 31 Dhjetor 2020. Më 31 Dhjetor 2020 dhe 2019, nuk ka aktive apo detyrime material të shprehura në monedha të ndryshme nga Lek.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit

Rreziku kryesor për të cilin janë ekspozuar portofolet tregtare është rreziku i humbjes nga luhatjet në flukset e ardhshme të mjeteve monetare ose vlerat e drejta të instrumentit financiar për shkak të një ndryshimi në normat e interesit të tregut (Vlerat aktuale neto të aktiveve dhe detyrimeve). Rreziku i normës së interesit menaxhohet kryesisht përmes monitorimit të mangësive të normave të interesit. Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit kundrejt mangësive të normave të interesit shoqërohet nga monitorimi i ndjeshmërisë së aktiveve dhe detyrimeve financiare të Fondit kundrejt skenarëve të ndryshëm standard dhe jo standard. Skenarët standard të cilët shqyrtohen në interval të rregullt përshijnë një rritje ose rënie prej 100 pbs në të gjitha kurbat e kthimeve. Një analizë e ndjeshmërisë së Fondit nga një rritje apo rënie e normave të interesit të tregut (duke supozuar mungesën e lëvizjeve jo simetrike për kurbat e kthimeve dhe një pozicion konstant financiar) është si më poshtë:

	2020		
Normat e interesit		Rënie 100 pbs	Rritje 100 pbs
Efekti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000 lek)		291	(291)
	2019		
Normat e interesit		Rënie 100 pbs	Rritje 100 pbs
Efekti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000 lek)		13,537	(13,537)

e) Administrimi i rrezikut të kapitalit

Kapitali i Fondit përfaqësohet nga aktivet neto që i atribuohen mbajtësit të kuotave. Shuma e aktivitet neto që i atribuohet mbajtësit të kuotave mund të ndryshojë në mënyrë të konsiderueshme në baza ditore, pasi Fondi i nënshtrohet investimeve dhe tërheqjeve ditore sipas gjykimit të mbajtësit të kuotës. Objektivi i Fondit përta i përket menaxhimit të kapitalit është të ruajë vazhdimësinë e tij me qëllim sigurimin e kthimit për mbajtësin e kuotës, sigurimin e përfitimeve për palët e tjera dhe ruajtjen e një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e aktiviteteve të investimeve të Fondit. Për të ruajtur strukturën e kapitalit, politika e Fondit do të performoje si më poshtë:

- Monitorimi i nivelit të hyrjeve dhe tërheqjeve ditore në raport me situatën e likuiditetit duhet të mundesojë likuidimin e kërkesave brenda 7 ditëve nga dita e kërkesës së vlefshme.
- Shlyerja dhe emetimi i kuotave të reja duhet kryer në përputhje me ligjin dhe prospektin e Fondit. Kjo përfshin aftësinë për të kufizuar shlyerjet dhe për të kërkuar një minimum investimi në Fond. Administratorët e Shoqërisë Administruese monitorojnë kapitalin në bazë të vlerës së aktiveve neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

e) Administrimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

(i) Strategjia e investimit

Strategjia e investimeve të aktiveve të Fondit Raiffeisen Prestigj mbështetet në ligjin nr. 10198 “Per Fondet e Investimit Kolektiv” dhe rregulloret e dala në zbatim të tij, si dhe në politikën e brendshme të investimit të Shoqërisë Administruese, propozuar nga Komiteti i Investimit dhe miratuar nga Keshilli i Administrimit i Shoqërisë Administruese.

(ii) Kuadri ligjor

Në lidhje me investimet e aktiveve të Fondit, Raiffeisen Prestigj nën administrimin e Raiffeisen INVEST-Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. i përmbahet ligjit nr. 10198, datë 10 dhjetor 2009 “Për Sipërmarrjet e përbashkëta te investimit” dhe prospektit të Fondit.

(iii) Investimet e lejuara

Sipas rregullores, aktivet e Fondit mund të investohen vetëm në instrumentet e mëposhtëm::

- tituj të transferueshëm dhe instrumente të tregut të parasë, që tregtohen në tregje të rregulluara ose në një bursë titujsh në Republikën e Shqipërisë, në një shtet të Bashkimit Europian apo në çdo shtet tjetër të lejuar nga AMF-ja;
- kuota të fondeve të investimit apo aksione të Fondeve të investimit, të licencuara sipas ligjit nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe nga kuota ose aksione të sipërmarrjeve kolektive të investimit, të licencuara në përputhje me standardet e Bashkimit Europian;
- depozita në institucione kreditimi, të regjistruara në Republikën e Shqipërisë, në një nga shtetet anëtare të BE-së ose në çdo shtet të lejuar nga AMF-ja, të cilat mund të tërhiqen menjëherë ose që kanë afat maturimi jo më shumë se 12 muaj;
- instrumente financiare derivative;
- instrumente të tjera të tregut të parasë.

Shoqëria administruese duhet të respektojë kufizimet e investimit të parashikuara në Ligjin nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe ato të parashikuara në politikën e brendshme për menaxhimin e rrezikut.

Kufizimet e investimit dhe kufiri i lejuar

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 20% të aktiveve të saj në depozita në të njëjtin institucion .

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 5% të aktiveve të saj në tituj dhe instrumente të tregut të parasë të një emetuesi të vetëm. Kufiri 5%, mund të rritet deri në:

- a) 10%. Në këtë rast, vlera totale e titujve ose instrumenteve të tregut të parasë, që mban Fondi te disa emetues, ku për secilin ka investuar mbi 5% të aseteve, nuk duhet të tejkalojë 40% të vlerës totale të aseteve të fondit;
- b) 35% në rastin e titujve dhe të instrumenteve të tregut të parasë, të emetuara ose të garantuara nga qeveria dhe autoritetet vendore të Republikës së Shqipërisë, shteteve të Bashkimit Europian, shteteve të tjera të lejuara nga AMF-ja, ose nga organizma publikë ndërkombëtarë, në të cilët bëjnë pjesë një ose më shumë shtete të Bashkimit Europian;
- c) 100% me miratimin e AMF-së, sipas disa kushteve të përcaktuara ne Ligj.
- d) 25% në rastin e disa obligacioneve të veçanta, të emetuara nga institucionet kredituese të licencuara, të cilat e kanë selinë e regjistruar në Republikën e Shqipërisë, apo në një shtet të Bashkimit Europian apo të lejuara nga AMF-ja. Kur Fondi investon më shumë se 5% të aseteve në këto lloj obligacionesh të emetuara nga një emetues i vetëm, atëherë vlera totale e këtij investimi nuk tejkalon 80% të vlerës totale të aktiveve të Fondit;

Fondi mund të investojë deri në 30 për qind të aseteve të tij në kuota apo aksione të një forme tjetër të sipërmarrjeve të investimeve kolektive. Shoqëria Administruese i menaxhon aktivet e Fondit sipas parimit të sigurisë afatgjatë dhe të një kthimi të përshtatshëm nga investimi, duke ruajtur një raport optimal mes rritjes së kapitalit dhe riskut të marrë përsipër. Objektivat afatgjatë për shpërndarjen e aktiveve të Fondit janë si më poshtë:

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

8. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

e) Administrimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

Klasa	Objektivi
Tituj të emtuar dhe garantuar nga qeveria e Republikës së Shqipërisë	95%
Tituj të emtuar dhe garantuar nga shtete të Bashkimit Europian, OECD-së, Banka Botërore, Banka Qendrore Europiane, Banka Europiane e Investimeve	0%
Depozita bankare dhe mjete monetare	5%
Instrumenta borxhi me rating BBB (S&P), Baa3 (Moody's), BBB (DBRS)	0%
Kuota të fondeve të investimit ose indekse aksionesh: CAC 40, DAX, FTSE, S&P 500, Doë Jones, Nikkei 225, Sensex, All Ordinaries and Hang Seng	0%

Këto objektiva janë orientuese dhe mund të ndryshojnë në varësi të kushteve të tregut dhe politikës së investimit.

(iii) Investimet e lejuara

Politika e brendshme e investimeve të Shoqërisë së Administrimit

Rreziku në investime ndërmerret vetëm nga anëtarë të Fondit dhe jo nga Shoqëria Administruese. Për të minimizuar këtë rrezik, Shoqëria Administruese ka përfshirë në strukturën e saj organizative, Komitetin e Investimeve, i cili propozon politikat për alokimin e pasurive dhe investimeve dhe një Njësi për Menaxhimin e rrezikut e cila kryen kontrollin sasior dhe cilësor të gjitha rreziqeve të lidhura me Fondin. Nuk lejohen të gjitha ato investimet, norma e kthimit e të cilave, është nën nivelin e tregut, sepse kjo do të rrezikojë ekuilibrin e lidhjes investime - rrezik.

Pasqyra e strukturës së investimeve më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 paraqitet si më poshtë

	31 dhjetor 2020	Pjesa ndaj totalit të aktiveve të fondit %
Obligacione Qeveritare	874,767,122	99%
Paraja dhe ekuivalentë të saj	12,525,794	1%
Totali	887,292,916	100%

	31 dhjetor 2019	Pjesa ndaj totalit të aktiveve të fondit %
Obligacione Qeveritare	743,771,158	98%
Paraja dhe ekuivalentë të saj	12,221,140	2%
Totali	755,992,298	100%

9. Vlera e drejtë e instrumentave financiare

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të tregtuara në tregje aktive bazohet tek çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e shitësit. Vlera e drejtë e instrumenteve të tjera financiare përcaktohet përmes teknikave të vlerësimit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë teknikën e vlerës aktuale neto, metodën e skontimit të flukseve monetare, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ka çmime tregu dhe modelet e vlerësimit.

Qëllimi i teknikave të vlerësimit është të arrijë një matje me vlerën e drejtë që pasqyron çmimin që do të merret për të shitur aktivin ose paguar për të transferuar detyrimin në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Fondi e mat vlerën e drejtë duke përdorur Nivelin 2 të hierarkisë së vlerës së drejtë, i cili reflekton rëndësinë e elementëve të përdorur në realizimin e vlerësimit, që shpjegohet si më poshtë:

- **Niveli 2:** Teknikat e vlerësimit të bazuara në elementet e vëzhgueshëm, në mënyrë direkte ose jo direkte (p.sh. që rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshin instrumente të vlerësuar nëpërmjet çmimeve të instrumenteve të ngjashëm të kuotuar në tregje aktive; çmimet e kuotuar të instrumenteve të njëjta ose të ngjashme në tregje jo shumë aktive; ose teknika të tjera vlerësimi, ku të gjithë elementet e rëndësishme vëzhgohen në mënyrë direkte ose jo direkte nga të dhënat e tregut.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(të gjitha vlerat janë në Lek, përveçse kur është shprehur ndryshe)

9. Vlera e drejtë e instrumentave financiare (vazhdim)

Modelet e përdorura për të përcaktuar vlerën e drejtë janë të vlefshme dhe të rishikuara periodikisht nga Shoqëria e administrimit. Inputet në modelet e shumëfishta përfshijnë të dhëna të vëzhgueshme, të tilla si shuma e fitimeve të kompanive të krahasueshme me portofolin e Fondit përkatës dhe të dhëna të pavrojtueshme, siç janë parashikimet e fitimeve për Fondin e portofolit. Në modelet e flukseve të mjeteve monetare të skontuara, inputet e pa vëzhgueshme janë flukset monetare të parashikuara të fondit përkatës të portofolit dhe primit të rrezikut për likuiditetin dhe rrezikun e kredisë që përfshihen në normën e skontimit. Menaxhmenti përdor modele për të rregulluar kthimet e vrojtuar të kapitalit për të pasqyruar strukturën e financimit të borxhit/kapitalit aktual të investimit me kapital të vlefshëm. Modelet kalibrohen nga testimi i prapambetur me rezultatet aktuale/daljet e arritura për të siguruar që rezultatet janë të besueshme.

Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Investimet në letra me vlerë

Investimet në letra me vlerë përfshijnë bono thesari dhe obligacione të qeverisë. Vlera e drejtë e tyre llogaritet duke përdorur modelin e flukseve të skontuara të parave bazuar në normën e brendshme aktuale të kthimit e përshtatshme për maturitetin e mbetur.

Tabela e mëposhtme analizon në kuadër të hierarkisë së vlerës së drejtë aktivet financiare të Fondit (në bazë të klasës) i matur me vlerën e drejtë më 31 Dhjetor 2020 dhe 31 Dhjetor 2019.

Të gjitha matjet e vlerës së drejtë të publikuara janë matje të vlerës së drejtë periodike.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
<i>Niveli 2</i>		
Aktivitet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave gjithëpërfshirëse	31,818,213	33,298,931
Totali	31,818,213	33,298,931

Vlerësimet janë përgatitur dhe shqyrtuar në baza mujore nga vlerësimi i Menaxherit të rrezikut që raporton dhe i jep rekomandime shoqërisë administruese në bazë ditore, në përputhje me vlerësimet ditore që janë dhënë për investitorët. Menaxheri i rrezikut konsideron përshtatshmërinë e modelit të vlerësimit, të dhënat hyrëse kryesore si dhe rezultatit e vlerësimit duke përdorur metoda të ndryshme të vlerësimit dhe teknika përgjithësisht të njohura si standarde në kuadër të industrisë. Teknika e vlerësimit është zgjedhur dhe kalibruar në blerjen e titujve themelore të portofolit. Në përcaktimin e përshtatshmërisë të teknikës së zgjedhur të vlerësimit, Menaxheri i rrezikut mund të kryejë testimin përsëri duke marrë në konsideratë rezultatet aktuale të modeleve të ndryshme dhe se si ata historikisht janë në një linjë me transaksionet aktuale të tregut.

Përveç kësaj, Banka e Kujdestarisë është përgjegjëse për rishikimin e rivlerësimeve përmes një procedure të konfirmimit ditore.

Instrumentet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë

Instrumentet financiare që nuk maten në VDFH përfshijnë:

- paratë e gatshme dhe ekuivalentët e saj, depozitat, bilancet për shkak të shoqërisë administruese dhe detyrimet që rrjedhin nga blerja e letrave me vlerë të borxhit. Këto janë aktivet afatshkurtra financiare dhe detyrimet financiare, vlera e tyre kontabël vlera e drejtë e përafërt, për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër; dhe

- aktivet neto që i atribuohen zotëruesve të aksioneve të reduktueshme. Fondi redukton në mënyrë të vazhdueshme dhe nxjerr kuotat e terhequra në shumën e barabartë me pjesën proporcionale të mjeteve neto të Fondit në kohën e terheqjeve, të llogaritur në bazë të asaj që është përdorur në këto pasqyra financiare. Prandaj, vlera kontabël e aktiveve neto që i atribuohet mbajtësve të aksioneve të reduktueshme përafron vlerën e tyre të drejtë.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

10. Të ardhura nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv

Të ardhurat nga interesi përbehen si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Obligacione të Qeverisë	51,010,706	45,054,948
Totali	51,010,706	45,054,948

11. Aktive financiare me vlerë të drejtë nepermjet të ardhurave gjithëpërfshirëse

Aktivet financiare me VDATGj detajohen sipas maturitetit si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Obligacione Qeveritare	31,818,213	33,298,931
Totali	31,818,213	33,298,931

	Vlera e drejtë	Interesi i përlllogaritur	Vlera e tregut
Obligacione Qeveritare	31,680,838	137,375	31,818,213
31 dhjetor 2020	31,680,838	137,375	31,818,213

Lëvizjet në vlerë nominale në 2020 janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Obligacione Qeveritare		
Më 1 janar	30,000,000	54,800,000
Blerje gjatë vitit	-	30,000,000
Të maturuara gjatë vitit	-	(54,800,000)
Më 31 dhjetor	30,000,000	30,000,000

12. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim

Aktivet financiare të mbajtura me kosto të amortizuara mund të detajohen në termat e maturimit si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Obligacione Qeveritare	842,948,909	710,472,226
Totali	842,948,909	710,472,226

	Vlera Nominale	Interesi i përlllogaritur	Fondi për zhvlerësimet	Vlera neto
Obligacione Qeveritare	822,342,380	18,155,199	2,451,330	842,948,909
31 dhjetor 2020	822,342,380	18,155,199	2,451,330	842,948,909

	Vlera Nominale	Interesi i përlllogaritur	Fondi për zhvlerësimet	Vlera neto
Obligacione Qeveritare	695,255,564	14,908,418	308,245	710,472,226
31 dhjetor 2019	695,255,564	14,908,418	308,245	710,472,226

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

12. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim (vazhdim)

Lëvizjet në vlerë nominale të aktiveve financiare të mbajtura deri në maturim më 31 dhjetor 2020 janë paraqitur më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Obligacione Qeveritare		
Më 1 janar	695,255,564	544,290,020
Blerje gjatë vitit	167,966,816	169,065,544
Të maturuara gjatë vitit	(40,880,000)	(18,100,000)
Më 31 dhjetor	822,342,380	695,255,564

13. Paraja dhe ekuivalentë të saj

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Llogari rrjedhëse në Bankën Kujdestare	12,525,794	12,221,140
Totali	12,525,794	12,221,140

14. Detyrime të tjera

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Tatimi i pagueshëm mbi të ardhurat personale	68,071	494,826
Tarifë e pagueshme nga tërheqjet e parakohëshme nga fondi i pensionit	4,057,190	2,802,718
Totali	4,125,261	3,297,544

Detyrimet e tjera përfshijnë tatimin në burim mbi të ardhurat personale të mbajtur nga Shoqëria Administruese në lidhje me përfitimet kapitale nga tërheqjet e kontribuesve gjatë muajit Dhjetor. Shoqëria Administruese vepron si agjent mbledhës për Fondin, sipas ligjit nr. 8438 "Tatimi mbi të ardhurat" i datës 28.12.1998.

15. Aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Gjëndja më 1 janar	751,438,013	622,862,362
Kontributet e emetuara gjatë viti	124,923,141	124,251,913
Kuota të tërhequra gjatë viti	(31,242,143)	(28,536,024)
	845,119,011	718,578,251
Rritja në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave të pensionit nga operacionet	34,489,809	32,859,762
Gjëndja më 31 dhjetor	879,608,820	751,438,013
Aktivitet neto për kuotë më 31 dhjetor në Lek	1,888	1,809

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënimet shpjeguese të pasqyrave më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020

(të gjitha vlerat janë në Lek, përvecse kur është shprehur ndryshe)

16. Palët e lidhura

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra palë ka aftësinë për të kontrolluar palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare ose operacionale.

Palët e lidhura të Fondit janë Raiffeisen INVEST - Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a, e cila menaxhon Fondin, banka kujdestare e Fondit dhe Raiffeisen Bank sh.a. si aksionar i vetëm i shoqërisë administruese. Që nga dhe për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020 dhe 2019 Fondi ka hyrë në transaksionet dhe balancat e mëposhtme me palët e lidhura me të.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Detyrime ndaj Shoqërisë administruese		
Tarifë e pagueshme ndaj Shoqërisë administruese	1,107,506	948,497
Tarifë penalizimi për mbarim të parakohshëm të kontratës	4,057,190	2,033,082
Totali	5,164,696	2,981,579
Shpenzime	2020	2019
Tarifa e Shoqërisë administruese	12,241,625	10,317,717
Totali	12,241,625	10,317,717

17. Ngjarje pas datës së raportimit

Më 24 mars 2020, me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 243, në Shqipëri u shpall gjendja e fatkeqësisë natyrore, si pasojë e përhapjes së virusit COVID19 dhe klasifikimit të tij si pandemi nga Organizata Botërore e Shëndetësisë më 12 mars 2020. Shoqëria ka vlerësuar ndikimin e mëtejshëm të zhvillimeve dhe masave të ndërmarra për situatën epidemiologjike pas përfundimit të periudhës raportuese tek fondi i pensioneve dhe nuk i vlerëson si ngjarje të cilat kërkojnë korigjim ose shpalesje shtesë në pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020.

Nuk ka ngjarje të tjera pas datës së raportimit që mund të kërkojnë korigjim ose shpalesje shtesë në pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020.